

Brusel 24. února 2026
(OR. en)

6659/26

MI 175
COMPET 231

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	20. února 2026
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2026) 86 final
Předmět:	ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ o provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/EC ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2026) 86 final.

Příloha: COM(2026) 86 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 20.2.2026
COM(2026) 86 final

**ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

**o provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/EC ze dne 7. září 2005 o
uznávání odborných kvalifikací**

{SWD(2026) 64 final}

OBSAH

1. Politické souvislosti: mobilita pracovních sil a dovedností v kontextu nedostatku	4
2. Směrnice o uznávání odborných kvalifikací zásadním způsobem podporuje mobilitu na jednotném trhu	6
3. Celková uživatelská zkušenost	10
3.1 Dostupnost a výměna informací	10
3.2 Systémy uznávání	12
3.2.1 Obecný systém uznávání.....	12
3.2.2 Automatické uznávání na základě odborné praxe.....	13
3.2.3 Automatické uznávání na základě minimálních požadavků na odbornou přípravu	14
4. Pro fungování regulačního rámce jsou zásadní vzájemná důvěra a správná spolupráce. 17	
4.1 Oznamování	18
4.2 Výstražný mechanismus.....	19
4.3 Aktualizace systému automatického rozpoznávání na základě minimálních požadavků na odbornou přípravu	20
5. Digitalizace	22
6. Závěry.....	23

Účinné fungování jednotného trhu závisí na volném pohybu a práci kvalifikovaných pracovníků ze všech odvětví a na všech úrovních odborné způsobilosti tam, kde je jejich dovedností zapotřebí. Evropská konkurenceschopnost závisí na síle a úplnosti jednotného trhu, který zůstává hlavním motorem hospodářství EU. Skutečně integrovaný trh však nemůže efektivně fungovat, aniž by umožňoval mobilitu osob a volný pohyb dovedností. Proto předsedkyně von der Leyenová v rámci svých politických směrů oznámila, že Komise předloží iniciativu týkající se přenositelnosti dovedností, která zajistí, aby dovednost získaná v jedné zemi byla uznána v jiné zemi. Strategie pro jednotný trh z roku 2025 rovněž zdůrazňuje význam profesní mobility a uznávání odborných kvalifikací označuje za jednu z nejvýznamnějších překážek bránících volnému pohybu služeb a pracovníků v EU. Možnost volného pohybu a uznávání kvalifikací v zahraničí má zásadní význam pro odborníky a jejich prosperitu. Podnikům dává přístup k talentům, které potřebují. Možnost volného pohybu také napomáhá šíření inovací a zvyšování produktivity.

Formální uznání kvalifikace příslušnými orgány členského státu je nutné pouze v případě, že přístup k povolání je v dané zemi regulován¹. Regulace povolání zůstává v pravomoci členských států v mezích dodržení práva EU, včetně zásad nediskriminace a proporcionality. V současné době je v členských státech EU regulováno více než 5 700 povolání², přičemž mezi nimi existují značné rozdíly. Podle posledních dostupných odhadů pracuje v regulovaných povoláních v EU přibližně 22 % zaměstnanců³. Odůvodněná a přiměřená regulace může hrát důležitou roli při ochraně cílů veřejného pořádku, ochraně spotřebitelů a zajištění bezpečnosti veřejnosti a při ochraně spotřebitele, veřejné bezpečnosti a ochrany zdraví a životního prostředí. Nicméně rozdílné požadavky na přístup k regulovaným povoláním v EU mohou omezit přeshraniční profesní mobilitu.

Při naplňování této mobility hraje rozhodující roli i nadále směrnice o uznávání odborných kvalifikací⁴, a to jak pro pracovníky, tak pro osoby samostatně výdělečně činné, a zároveň chrání cíle obecného zájmu, jako je kvalita služeb a veřejná bezpečnost. Stanoví procesní pravidla pro uznávání odborných kvalifikací v

---

¹ Ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. a) směrnice 2005/36/ES v platném znění.

² [Databáze regulovaných povolání.](#)

³ Viz [Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o doporučeních k reformám v oblasti regulace odborných služeb](#), (COM(2016) 820 final).

⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací (dále jen „směrnice“) byla přijata s cílem konsolidovat několik dřívějších nástrojů týkajících se uznávání odborných kvalifikací v EU. Po provedení směrnice do vnitrostátního práva v říjnu 2007 bylo provedeno několik důležitých změn s cílem modernizovat ji a přizpůsobit vyvíjejícím se profesním a regulačním podmínkám. Nejvýznamnější reforma byla přijata v roce 2013 a provedena do roku 2016 a zavedla evropský profesní průkaz, výstražný mechanismus, zjednodušený postup uznávání a možnost částečného přístupu pro přeshraniční odborníky. Tato revize rovněž zmocnila Komisi k přijímání aktů v přenesené pravomoci a prováděcích aktů, což zvyšuje pružnost systému. Následné akty v přenesené pravomoci a prováděcí akty zajistily pravidelnou aktualizaci směrnice, což přispělo k zachování důvěry v systém a volného pohybu v rámci jednotného trhu EU a zároveň k zajištění kvality služeb a veřejné bezpečnosti.

členských státech⁵, což pracovníkům umožňuje přístup k regulovaným povoláním a jejich výkon v jiném členském státě, a to buď trvale, nebo dočasně a příležitostně. Stabilní tok rozhodnutí o uznání podle pravidel stanovených ve směrnici potvrzuje, že směrnice podporuje profesní mobilitu. Mnohá rozhodnutí o uznání se týkají nedostatkových profesí v základních odvětvích s vysokou poptávkou po kvalifikované pracovní síle, jako je zdravotnictví a školství. Bez této směrnice by zdravotní sestry odpovědné za všeobecnou péči, lékaři, učitelé, architekti, elektrikáři, instalatéři a mnoho dalších pracovníků, kteří chtějí, aby jejich kvalifikace byla uznána v jiném členském státě, čelili vyšší složitosti a museli by se zorientovat v různých vnitrostátních předpisech a postupech týkajících se uznávání. Směrnice poskytuje právně závazný harmonizovaný rámec, který upravuje procesy uznávání v celé EU, a nabízí tak regulovaným a odborným povoláním, která mají zásadní význam pro konkurenceschopnost EU, snadnější přístup k výhodám jednotného trhu.

Zkušenosti pracovníků, kteří se snaží zorientovat ve stávajícím regulačním rámci, však naznačují, že uznávání může často být stále složitým a časově náročným procesem. Přestože základy rámce jsou v zásadě dobré, zdoluhavé postupy, nerovnoměrná digitalizace vnitrostátních procesů a postupů a náročné požadavky na dokumentaci mohou oslabit jeho potenciál. Zúčastněné strany vítají pozitivní výsledky směrnice, ale vyzývají k obnovení důrazu na zjednodušení, transparentnost a digitální transformaci, aby se vyhovělo potřebám současné mobilní pracovní síly. Evropský účetní dvůr ve své zvláštní zprávě z roku 2024 o uznávání odborných kvalifikací v EU rovněž konstatoval, že uplatňování směrnice členskými státy vykazuje nedostatky, včetně chybějících elektronických postupů, mezer a nesrovnalostí v informacích poskytovaných veřejnosti, nákladných a těžkopádných postupů a nedostatků ve využívání výstražného mechanismu, který má pomoci zajistit bezpečnost pacientů a spotřebitelů.

Tato zpráva posuzuje provádění směrnice. Splňuje povinnost stanovenou v čl. 60 odst. 2 směrnice, podle níž musí Komise každých pět let zveřejnit zprávu o provádění směrnice⁶. Cílem této zprávy o provádění, která se zaměřuje na období 2020–2024⁷,

---

⁵ Pravidla podle směrnice 2005/36/ES v platném znění se s velmi omezenými úpravami vztahují prostřednictvím Dohody o Evropském hospodářském prostoru také na Island, Lichtenštejnsko a Norsko. Některá pravidla podle směrnice 2005/36/ES se vztahují i na Švýcarsko na základě dohody mezi EU a Švýcarskem o volném pohybu osob. Tato zpráva se zabývá zejména prováděním směrnice v členských státech EU.

⁶ Některé údaje se týkají období 2018–2023, a to z následujících důvodů. Zaprvé, aby bylo možné zajistit lepší srovnání s předchozími roky, neboť v období pandemie COVID-19 došlo k poklesu počtu rozhodnutí o uznání. Zadruhé, údaje o rozhodnutích o uznání za rok 2024 ještě nejsou plně k dispozici, protože členské státy jsou povinny tyto statistiky každoročně oznamovat Komisi a často tak činí až v druhé polovině následujícího roku, protože je nejprve musí shromáždit od příslušných orgánů.

⁷ Komise zveřejnila [poslední zprávu o provádění](#) dne 11. května 2020 spolu s [doprovodným pracovním dokumentem útvarů Komise](#). Uvedená zpráva o provádění se týkala pětiletého období (2014–2019) a zaměřila se na nové prvky podle směrnice 2013/55/EU, včetně evropského profesního průkazu, modernizace znalostí, dovedností a kompetencí pro odvětvová povolání, společných zásad odborné přípravy a zvláštního programu zvyšování kvalifikace rumunských zdravotních sester. Zpráva o provádění z roku 2020 dospěla k závěru, že právní rámec podle směrnice o uznávání odborných kvalifikací skutečně usnadňuje mobilitu pracovníků napříč členskými státy a že provádění se zlepšilo v důsledku donucovacích opatření přijatých Komisí. Zpráva však také poukázala na několik znepokojivých oblastí, včetně procesních požadavků, které pro žadatele představují značnou

je identifikovat nedostatky, problémy a výzvy související s prováděním směrnice v současném politickém kontextu. Konkrétněji se zpráva zabývá tím, jak směrnice usnadňuje mobilitu pracovníků na jednotném trhu (oddíl 2), a možnými zlepšeními celkové uživatelské zkušenosti v rámci různých systémů uznávání (oddíl 3). Analyzuje také, jak právní rámec podporuje důvěru a správní spolupráci mezi příslušnými orgány v členských státech (oddíl 4) a do jaké míry jsou digitální nástroje využívány na podporu procesních aspektů rámce (oddíl 5). Zpráva vychází z analýzy podkladů a rozsáhlých konzultací se zúčastněnými stranami, kterých se účastní členové skupiny koordinátorů pro uznávání odborných kvalifikací⁸, jakož i příslušné orgány, regulační orgány, profesní sdružení, občanská společnost, sociální partneři a občané⁹.

1. Politické souvislosti: mobilita pracovních sil a dovedností v kontextu nedostatku

Po pandemii COVID-19 se trh práce v EU rychle zotavil a překonal výkonnost před pandemií, což vedlo k rekordně nízké míře nezaměstnanosti. Postupné zpomalování růstu zaměstnanosti, které začalo v roce 2022, pokračovalo i v první polovině roku 2025, nicméně EU je v současné době na dobré cestě splnit svůj hlavní cíl 78% zaměstnanosti do roku 2030¹⁰. S menšími výkyvy se stagnace trhu práce s rozšířenou pracovní silou v EU postupně snižuje z 18,6 % v roce 2015 na rekordně nízkou úroveň 10,9 % ve 2. čtvrtletí roku 2025¹¹.

Nedostatek pracovních sil a v oblasti dovedností je přítom v celé EU i nadále významným a přetrvávajícím problémem. Svého vrcholu dosáhly v roce 2022 a přestože se již snížily, jsou podle historických měřítek stále vysoké a nadále oslabují konkurenceschopnost EU ve světové ekonomice¹². Nedostatek dopadá zejména na malé a střední podniky. Obzvláště palčivý je v oblasti administrativních a podpůrných služeb, odborných, vědeckých a technických činnostech, dopravě, ubytování, stravování a pohostinství, stavebnictví a informačních a komunikačních činnostech. Co se týče povolání, většina zemí uvádí jako obory, které se potýkají s kritickým nedostatkem, následující: informační a komunikační technologie (IKT), zdravotnictví a doprava (např. profesionální řidiči). Strukturální faktory, jako jsou demografické změny a poptávka po dovednostech vyplývající z digitální a ekologické transformace, jakož i špatné pracovní podmínky v některých odvětvích budou v brzké budoucnosti pravděpodobně dále způsobovat nedostatek pracovníků. Se zrychlující se digitalizací a zaváděním umělé inteligence bude mnoho pracovních míst vyžadovat nové,

---

administrativní a finanční zátěž, a nedostatků ve fungování vnitrostátních jednotných kontaktních míst a výstražného mechanismu.

⁸ Skupina koordinátorů pro uznávání odborných kvalifikací byla zřízena rozhodnutím Komise ze dne 19. března 2007 (2007/172/ES), aby podporovala jednotné uplatňování směrnice a shromažďovala veškeré informace důležité pro její uplatňování. Skupinu tvoří národní koordinátoři jmenovaní členskými státy.

⁹ Více informací o strategii konzultací a různých souborech otázek položených různým skupinám zúčastněných stran naleznete v pracovním dokumentu útvarů Komise přiloženém k této zprávě.

¹⁰ [Návrh společné zprávy o zaměstnanosti na rok 2026.](#)

¹¹ [Evropská hospodářská prognóza. Podzim 2025.](#)

¹² [Návrh společné zprávy o zaměstnanosti na rok 2026.](#)

přízpusobené nebo rozšířené soubory dovedností, což může prohloubit stávající nedostatek, pokud bude nabídka vhodně vyškolených pracovníků zaostávat.

Překvalifikovanost zároveň zůstává trvalým strukturálním rysem trhu práce v EU. Přestože se úroveň vysokoškolského vzdělání v celé EU neustále zvyšuje, mnoho pracovníků nevyužívá své dovednosti v plné míře, zejména při pohybu přes hranice¹³. Poukazuje to na nedostatečné využívání dovedností a neefektivní rozdělování pracovní síly.

V této souvislosti představuje unie dovedností¹⁴, kterou Komise přijala v březnu 2025, komplexní a koordinovanou strategii pro posílení konkurenceschopnosti EU rozvojem lidského kapitálu EU a jeho co nejlepším využitím a přilákáním a udržením talentů, a to i ze zemí mimo EU. Strategie se zaměřuje na budování dovedností pro kvalitní pracovní místa a život, mimo jiné prostřednictvím silné vzdělávací základny, které odpovídá potřebám trhu práce. Spojuje politiky v oblasti vzdělávání, odborné přípravy, zaměstnanosti, migrace a průmyslu s cílem podpořit prohlubování dovedností a změnu kvalifikace na všech úrovních a ve všech odvětvích, podpořit celoživotní učení a řešit nedostatek pracovních sil a v oblasti dovedností ve všech členských státech. V téže souvislosti Komise ve svém vůbec prvním návrhu doporučení Rady o lidském kapitálu v rámci evropského semestru vyzývá k naléhavým opatřením k řešení strukturálních problémů souvisejících s lidským kapitálem, které mohou poškodit konkurenceschopnost EU. V zájmu řešení tohoto nedostatku pracovních sil a v oblasti dovedností pracuje Komise také na konkrétních iniciativách pro přilákání talentů ze zahraničí, včetně Rezervoáru talentů EU, první celoevropské platformy zaměřené na usnadnění mezinárodního náboru a poskytování příležitostí uchazečům o zaměstnání ze třetích zemí, kteří mají zájem a dovednosti potřebné pro práci v nedostatkových profesích v celé EU. V souvislosti se Strategii EU v oblasti vízové politiky představila Komise také doporučení Komise k přilákání talentů ze zahraničí zaměřené na studenty, výzkumné pracovníky, vysoce kvalifikované pracovníky, inovativní podnikatele a zakladatele startupů.

Ústřední roli v unii dovedností hraje také přenositelnost dovedností. Umožňuje uznávat a oceňovat schopnosti a kvalifikace pracovníků napříč hranicemi, odvětvími a vzdělávacími systémy, a tím zajišťuje, že se jednotlivci mohou volně pohybovat v rámci jednotného trhu, aniž by jejich dovednosti ztratily hodnotu. Podporuje tak mobilitu pracovní síly, zlepšuje přidělování dovedností a pomáhá mírnit regionální a odvětvové nesoulady mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi.

Směrnice je klíčovým nástrojem v souboru politických nástrojů EU, který usnadňuje mobilitu v zájmu přístupu k regulovaným povoláním v rámci jednotného trhu. Směrnice (EU) 2018/958 o testu přiměřenosti působí jako preventivní strážce přístupu a vyžaduje, aby členské státy před přijetím jakékoli nové právní úpravy povolání a před změnou stávající úpravy provedly test přiměřenosti, aby zajistily, že je nediskriminační, nezbytná a přiměřená sledovaným cílům. Směrnice o

---

¹³ V roce 2024 činila míra překvalifikovanosti osob narozených v jiném členském státě 30,3 % oproti 20,2 % osob narozených v zemi, v níž pracují. Zdroj: [Eurostat, Statistiky integrace migrantů](#).

¹⁴ [Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o unii dovedností \(COM\(2025\) 90 final\)](#).

uznávání odborných kvalifikací naopak poskytuje komplexní regulační rámec upravující vzájemné uznávání odborných kvalifikací v členských státech, kdykoli je pro výkon odborných činností ze zákona vyžadována určitá kvalifikace. Směrnice konkrétně zavádí automatické uznávání některých odvětvových povolání s harmonizovanými minimálními požadavky na odbornou přípravu a u některých druhů hospodářských činností v oblasti obchodu a podnikání na základě odborné praxe, jakož i jasná pravidla pro posuzování a uznávání odborné kvalifikace získané v jiných zemích EU pro účely přístupu k jakémukoli regulovanému povolání. Směrnice rovněž ukládá procesní lhůty a podporuje spolupráci mezi vnitrostátními kontaktními místy a příslušnými orgány v členských státech. Tyto mechanismy mají společně zajistit spravedlivé, jednotné a včasné uznávání odborných kvalifikací v celé EU.

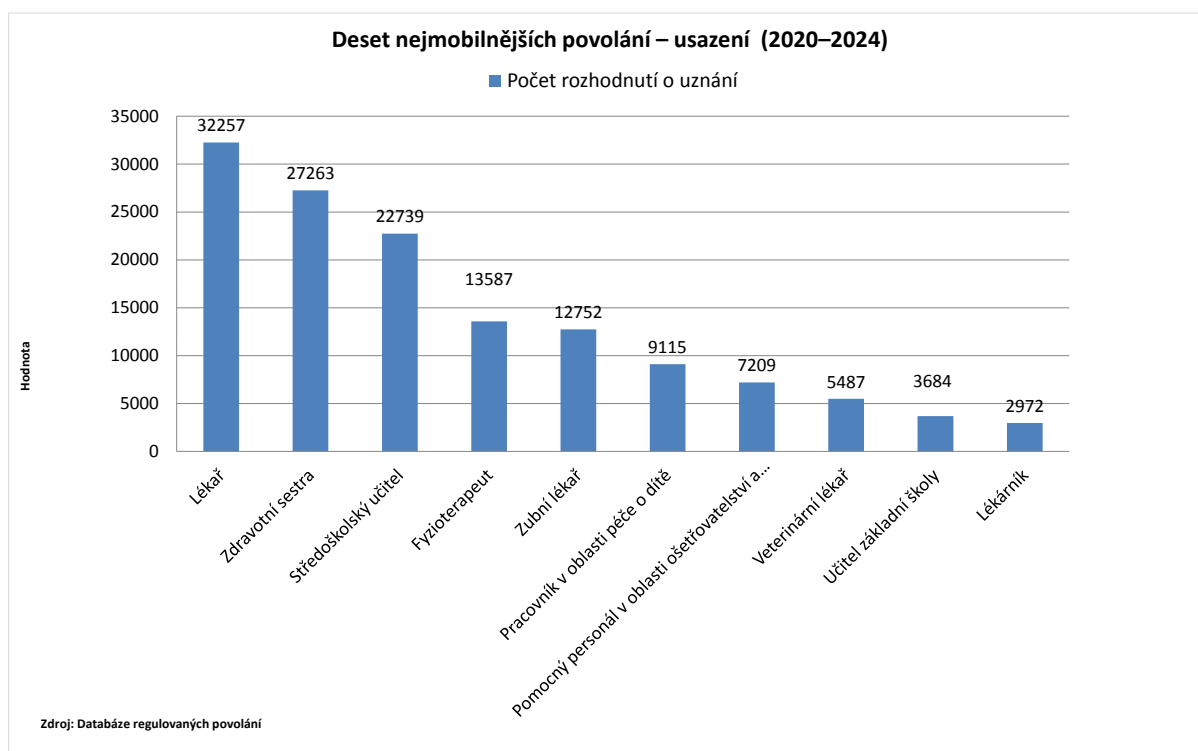
Aby pracovníci a podniky mohli plně využívat potenciálu profesní mobility na jednotném trhu, oznámila Komise ve sdělení o unii dovedností Iniciativu pro přenositelnost dovedností. To bude součástí širšího balíčku opatření v oblasti spravedlivé mobility pracovních sil, který má být přijat v roce 2026 a jehož cílem je usnadnit výkon práva na volný pohyb pracovníků a služeb. Tento balíček bude rovněž obsahovat návrhy na evropský průkaz sociálního zabezpečení, silnější mandát pro Evropský orgán pro pracovní záležitosti a opatření k řešení problémů, které se týkají další modernizace a zjednodušení a lepšího provádění pravidel a postupů v oblasti mobility pracovních sil, jak doporučily mimo jiné i zúčastněné strany, které se zapojily do nedávného dialogu o provádění s výkonnou místopředsedkyní Mînzatuovou zaměřeného na spravedlivou mobilitu pracovních sil. Tato zpráva o provádění směrnice přispívá k zajištění podkladů pro Iniciativu pro přenositelnost dovedností, neboť hodnotí celkové fungování regulačního rámce použitelného na uznávání odborných kvalifikací v souvislosti s regulovanými povoláními a identifikuje hlavní nedostatky v provádění a potenciální oblasti pro další zlepšení.

2. Směrnice o uznávání odborných kvalifikací zásadním způsobem podporuje mobilitu na jednotném trhu

Směrnice představuje základní pilíř fungování jednotného trhu. Pracovníkům, kteří získali odbornou kvalifikaci v některém členském státě, nabízí postupy, které jim zajistí uznání jejich kvalifikace, a tím i přístup ke stejnému regulovanému povolání a jeho výkon v jiném členském státě za týchž podmínek jako v případě státních příslušníků.

V obecné rovině stanoví směrnice tři hlavní systémy uznávání. Kromě automatického uznávání odvětvových povolání na základě minimálních požadavků na odbornou přípravu existuje automatické uznávání na základě odborné praxe pro některá povolání v odvětví řemesel, obchodu a průmyslu a tzv. obecný systém uznávání pro všechna ostatní regulovaná povolání s omezenými výjimkami. Pravidla a postupy platné v každém z těchto tří systémů se liší.

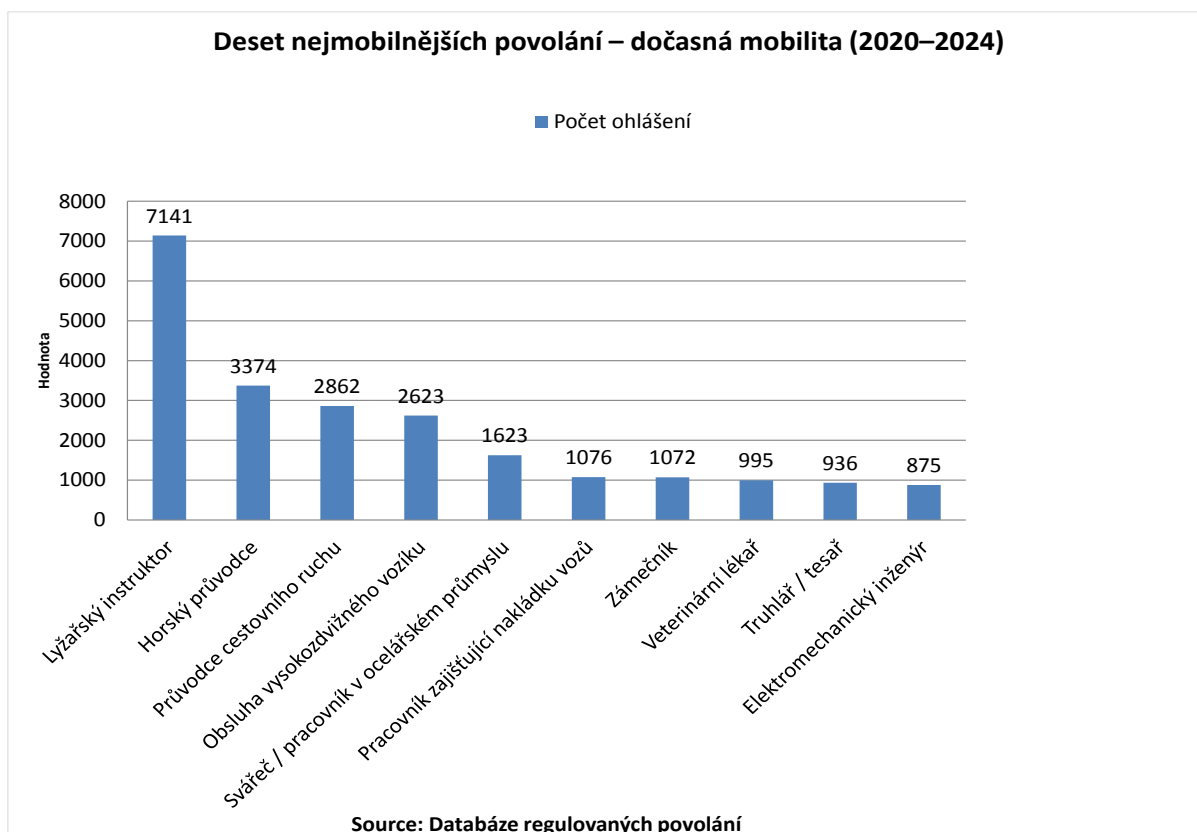
Záznamy naznačují, že směrnice usnadňuje mobilitu pracovníků, a to jak pro účely usazení, tak dočasného a příležitostného poskytování služeb¹⁵. Její hlavní prvky jsou v současné socioekonomické situaci stále relevantní, jak potvrdily zúčastněné strany. V letech 2020 až 2024 bylo navzdory omezením mobility v důsledku pandemie COVID-19 členskými státy EU přijato přibližně 185 000 rozhodnutí o uznání odborné kvalifikace pro účely usazení¹⁶. Více než 83 % těchto rozhodnutí bylo kladných¹⁷ a více než 140 000 se týkalo profesí v základních odvětvích, jako je vzdělávání a zdravotnictví. V témže období předložilo ohlášení dočasného a příležitostného poskytování služeb v jiném členském státě EU přibližně 40 000 pracovníků. Pouze asi v 5 % těchto případů nebylo poskytovatelům umožněno poskytovat služby ze zdravotních a bezpečnostních důvodů.

¹⁵ Volný pohyb služeb zahrnuje dvě základní svobody zakotvené v ustanoveních SFEU (články 49 a 56). Usazení znamená, že se pracovník přestěhuje do jiného členského státu, aby zde vykonával své povolání trvale nebo stále, což vyžaduje formální uznání jeho kvalifikace hostitelskou zemí, aby mohl vykonávat své povolání pod profesním označením hostitelské země. Naproti tomu dočasné poskytování služeb nastává tehdy, kdy pracovník, který je již usazen ve své domovské zemi, poskytuje příležitostně nebo omezeně v čase dočasných služeb v jiném státě pod svým profesním označením domovské země. V případě dočasných poskytování služeb musí pracovník pouze předložit roční předchozí ohlášení a nemusí žádat o předchozí uznání své odborné kvalifikace s výjimkou povolání, která mají dopad na veřejné zdraví a bezpečnost.

¹⁶ V období 2016–2019 230 000 osob. Databáze regulovaných povolání poskytuje podrobnější statistické členění podle zemí, období, systému uznávání a obecných názvů povolání. Jsou přístupné na adrese: [Databáze regulovaných povolání](#).

¹⁷ Kladná rozhodnutí se počítají jako procento ze součtu kladných rozhodnutí, záporných rozhodnutí, rozhodnutí o uložení adaptačního období a rozhodnutí v odvolacím řízení.

Povolání uznávaná automaticky – ať už na základě minimálních požadavků na odbornou přípravu nebo odborné praxe – patří k povoláním, u nichž je hlášen velký nedostatek. Podle poslední zprávy evropských služeb zaměstnanosti (EURES) o nedostatku a přebytku pracovních sil¹⁸, patří odborní pracovníci v oboru ošetrovatelství, všeobecní a specializovaní lékaři, lékárníci a zubaři mezi nejčastější nedostatkové profese podle počtu zemí a výskytu vysoké závažnosti. V kontextu směrnice se na zdravotní sestry odpovědné za všeobecnou péči, základní lékařské vzdělání a vzdělání praktických lékařů, jakož i na kvalifikace 56 lékařských specializací vztahuje systém automatického uznávání na základě minimálních požadavků na odbornou přípravu. Totéž platí pro základní a specializovanou kvalifikaci zubních lékařů a lékárníků. Mezi nejčastější nedostatkové profese v EU patří také řada obchodních, řemeslných a průmyslových profesí, které jsou automaticky uznávány na základě odborné praxe, jako jsou kovodělníci, stavební dělníci, inženýři a strojírenští technici. Ukazuje to, jak současný rámec pravidel již využívá možnosti automatického uznávání k podpoře mobility právě tam, kde je jí nejvíce zapotřebí.

Zúčastněné strany vyjádřily celkovou spokojenost s hlavními prvky směrnice. Obecně lze říci, že mobilní občané a podniky oceňují, že stanovení společných pravidel snižuje nejistotu pracovníků, kteří mají zájem pracovat v jiném členském státě, a poskytuje strukturovaný proces uznávání. Zúčastněné strany sice upozorňují na problémy, které mohou v některých případech bránit plnému využití potenciálu směrnice, a zdůrazňují, že je třeba dosáhnout zlepšení, nezpochybňují však její nezbytnost, význam ani přínosy. Vyzývají však k omezení překážek bránících mobilitě

¹⁸ [Zpráva sítě EURES o nedostatku a přebytku pracovních sil z roku 2024.](#)

a ke zjednodušení postupů uznávání, mimo jiné pomocí digitálních nástrojů, což je plně v souladu s cíli směrnice a jejím prováděním¹⁹.

Komise pokračovala v provádění a prosazování směrnice v období 2020–2025. Vzhledem k významu jednotného uplatňování čelilo v tomto období mnoho členských států²⁰ novým řízením o nesplnění povinnosti kvůli nedodržování různých aspektů směrnice. Jednalo se o 22 případů týkajících se nesprávného provedení čl. 7 odst. 4 směrnice 2005/36/ES s předchozími kontrolami odborné kvalifikace uloženými pro příležitostné a dočasné poskytování služeb u profesí, které nespádají do její oblasti působnosti. Jak bylo zdůrazněno ve výroční zprávě o pokroku v oblasti zjednodušování, provádění a prosazování práva z roku 2025 výkonné místopředsedkyně Mînzatuové, tato opatření v oblasti prosazování mají zásadní význam pro odstranění nepřiměřených administrativních překážek a přímo podporují obecnější cíl Komise, kterým je zvýšení profesní mobility a zajištění jednotného provádění práva EU ve všech členských státech²¹.

Komise rovněž pokračovala v řízeních o nesplnění povinnosti týkajících se nesprávného provedení různých aspektů pozměněné směrnice, která byla zahájena ve dvou souborech v roce 2018 a 2019. První soubor řízení o nesplnění povinnosti zahájených v roce 2018 se týkal nesprávného provedení nových záležitostí, které jsou pro fungování revidované směrnice zásadní, do vnitrostátního práva, zejména nového evropského profesního průkazu, výstražného mechanismu, částečného přístupu k odborné činnosti, přiměřenosti jazykových požadavků a zřizování center pomoci. Komise mimoto nadnesla otázky týkající se transparentnosti a přiměřenosti regulačních překážek v oblasti odborných služeb, a to v návaznosti na své sdělení o doporučeních k reformám v oblasti regulace odborných služeb²². Druhý soubor řízení o nesplnění povinnosti zahájených v roce 2019 se týkal souladu s pravidly týkajícími se svobody usazování, volného pohybu služeb, povolání využívajících automatické uznávání na základě harmonizovaných minimálních požadavků na odbornou přípravu, dokladů a formalit, uznávání odborného výcviku a správní spolupráce. Ačkoli se tato činnost v oblasti prosazování práva zaměřila na hlavní změny zavedené pozměňující

---

¹⁹ Kapitola 10 pracovního dokumentu útvarů Komise nabízí lepší přehled o názorech různých zúčastněných stran, kterých se směrnice týká, a zdůrazňuje zejména oblasti, v nichž vidí další prostor pro zlepšení.

²⁰ Evropská komise v tomto období zahájila 30 nových řízení o nesplnění povinnosti: 22 případů týkajících se nesprávného uplatňování čl. 7 odst. 4 směrnice 2005/36/ES proti AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, RO, SE a SI; a osm případů týkajících se různých otázek podle směrnice 2005/36/ES: dva případy proti EL a zbývajících šest případů bylo zahájeno proti BE, CY, DE, ES, IE a MT.

²¹ [Výroční zpráva o pokroku v oblasti zjednodušení, provádění a prosazování práva z roku 2025, kterou vypracovala výkonná místopředsedkyně Mînzatuová, září 2025.](#)

²² [Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o doporučeních k reformám v oblasti regulace odborných služeb, COM\(2016\) 820 final.](#)

směrnici 2013/55/EU²³, zabývala se rovněž celkovým provedením revidované směrnice ve vnitrostátních právních rámcích.

Většina záležitostí týkajících se nedodržování, na které upozornila Komise a které se týkaly provedení směrnice do vnitrostátních právních rámců členských států, již byla vyřešena. V období 2020–2024 se snížil počet nevyřešených řízení o nesplnění povinnosti zahájených v letech 2018–2019: v roce 2020 byla ukončena tři řízení, v roce 2021 čtyři, v roce 2023 devět a v roce 2024 další dvě. V roce 2025 aktivně probíhalo řízení s osmi členskými státy²⁴. Dva z těchto případů nesplnění povinnosti vedly k vydání rozsudku Soudního dvora Evropské unie²⁵.

3. Celková uživatelská zkušenost

3.1 Dostupnost a výměna informací

Fungování systému uznávání odborných kvalifikací v EU závisí na dostupnosti příslušných informací. V zájmu podpory správní spolupráce je nezbytná výměna informací mezi členskými státy. Aby občané mohli využívat práv, která jim směrnice a vnitrostátní prováděcí rámce přiznávají, je rovněž nezbytně nutné zajistit, aby informace o vnitrostátní regulaci povolání, odborném vzdělávání a přípravě, dokladech o odborné kvalifikaci požadovaných pro přístup k danému povolání, kontaktních údajích příslušných orgánů, postupech a zkušenostech byly jasně srozumitelné a byly efektivně šířeny.

Směrnice stanoví několik opatření, která mají zajistit, aby zúčastněné strany byly řádně informovány a měly snadný přístup k příslušným informacím o uznávání odborných kvalifikací. Jedním z klíčových opatření je zřízení vnitrostátních center pomoci²⁶, která slouží jako hlavní kontaktní místa pro pracovníky a příslušné orgány, kteří hledají poradenství a informace. Poskytují podporu žadatelům, neboť jim předávají informace o procesu uznávání, pomáhají jim porozumět požadavkům a radí jim ohledně práv a povinností vyplývajících z právních předpisů EU a členských států. Podporují také spolupráci mezi příslušnými orgány a zajišťují zefektivnění vzájemné pomoci a výměny informací.

Ukázalo se, že centra pomoci jsou pro Komisi cenným zdrojem informací o problémech, s nimiž se mobilní pracovníci často setkávají. Jedním z uváděných problémů, který dokládá význam informovanosti a zvyšování povědomí, je malé porozumění dostupnosti a účelu evropského profesního průkazu, který umožňuje

---

²³ Pozměňující směrnice 2013/55/EU zavedla do směrnice několik významných změn, mimo jiné zavedla evropský profesní průkaz, výstražný mechanismus, používání systému pro výměnu informací o vnitřním trhu (systém IMI) a koncept částečného přístupu.

²⁴ V současné době jsou z prvního souboru případů stále formálně vedena řízení proti BE, DE, EL, HR a SK (dvě z nich jsou v procesu ukončování) a z druhého souboru proti BE, CZ (rozhodnutí soudu), DE, ES, SK (rozhodnutí soudu).

²⁵ Informace o prosazování směrnice v hodnoceném období naleznete v kapitole 9 pracovního dokumentu útvarů Komise.

²⁶ Podle čl. 57b odst. 1 směrnice 2005/36/ES musí každý členský stát určit centrum pomoci, které bude poskytovat informace a pomoc občanům a orgánům v oblasti uznávání odborných kvalifikací.

zjednodušené a rychlejší elektronické uznávání některých regulovaných povolání²⁷. Respondenti z několika členských států poznamenali, že pracovníci často nevědí, že evropský profesní průkaz existuje jako dostupná možnost²⁸. Výsledky konzultací ukázaly, že zúčastněné strany očekávají širší komunikaci a pokyny ohledně různých možností uznávání kvalifikací, jakož i podporu kapacit a zdrojů pro centra pomoci.

Kromě center pomoci klade směrnice důraz i na význam centralizovaných informací dostupných on-line. Jednotná kontaktní místa slouží jako digitální brány k získávání informací o správních řízeních týkajících se uznávání odborných kvalifikací a souvisejících odborných činnostech. Konsolidací různých procesních údajů do jediného, uživatelsky přívětivého portálu usnadňují jednotná kontaktní místa plynulejší a rychlejší interakci jak žadatelům, tak příslušným orgánům. Mobilním občanům a příslušným orgánům nabízejí přístup ke všem potřebným formulářům, pokynům a požadavkům, aniž by občané a orgány museli procházet různorodé informační zdroje, a tím podporují snadnost a efektivitu.

Navzdory těmto různým mechanismům nejsou informace poskytované veřejnosti vždy stejně spolehlivé a konzistentní. Evropský účetní dvůr ve své zvláštní zprávě o fungování směrnice z roku 2024²⁹ například uvedl, že seznamy regulovaných povolání ve vnitrostátních databázích se někdy liší od informací, které členské státy oznámily do databáze regulovaných povolání EU, jež shromažďuje informace o všech regulovaných povoláních spolu se specifickými požadavky a příslušnými orgány v zemích EU a EHP a ve Švýcarsku. Průzkumy provedené pro účely této zprávy rovněž zaznamenaly nesrovnalosti mezi informacemi poskytovanými domovskými a hostitelskými zeměmi. V několika případech respondenti, kteří žádali o informace od obou stran, obdrželi protichůdné nebo neúplné pokyny³⁰. Evropský účetní dvůr doporučil Komisi, aby v zájmu nápravy tohoto problému zajistila spolehlivé a konzistentní informace pro veřejnost, nejlépe prostřednictvím jediného informačního zdroje na úrovni EU.

V záležitostech upravených vnitrostátním právem v souladu s právem EU zůstávají směrodatným zdrojem informací příslušné orgány hostitelské země. Aby se usnadnilo šíření informací mezi občany, měly by být na úrovni EU poskytovány podrobné informace o konkrétních krocích postupů uznávání, požadavcích na doklady, poplatcích a volbě mezi adaptačním obdobím a zkouškou způsobilosti coby možnými vyrovnávacími opatřeními. Do budoucna mohou velké jazykové modely využívající umělou inteligenci výrazně zlepšit způsob, jakým lidé vyhledávají informace, a postupně by mohly tradiční informační strukturu internetových stránek nahradit intuitivnější a efektivnější formou přístupu občanů k regulačním informacím.

---

²⁷ Evropský profesní průkaz se v současné době vztahuje na povolání zdravotní sestry odpovědné za všeobecnou péči, lékárníka, fyzioterapeuta, horského průvodce a realitního makléře.

²⁸ Členské státy například uvádějí, že z různých důvodů ne vždy informují žadatele o možnosti evropského profesního průkazu (viz oddíl 6.1 pracovního dokumentu útvarů Komise).

²⁹ [Evropský účetní dvůr, Zvláštní zpráva, Uznávání odborných kvalifikací v EU, 2024.](#)

³⁰ K tomu viz zejména oddíl 8.2 pracovního dokumentu útvarů Komise.

3.2 Systémy uznávání

Zkušenosti mobilních občanů EU, kteří usilují o uznání své kvalifikace v jiném členském státě za účelem přístupu k regulovanému povolání, závisí na použitelném systému uznávání.

3.2.1 Obecný systém uznávání

V rámci obecného systému uznávání musí žadatel, který má v úmyslu se usadit v jiném členském státě, předložit řadu dokladů, včetně dokladu o státní příslušnosti, odborné kvalifikaci a případné praxi. Příslušný orgán v hostitelském členském státě poté porovná kvalifikaci žadatele, která mu umožňuje přístup k danému povolání v domovském členském státě, s vnitrostátními požadavky pro přístup k těmto povoláním v hostitelském státě, a to případ od případu. Pokud jsou považovány za rovnocenné, je žadateli uděleno uznání, které mu umožní vykonávat povolání. Pokud existují podstatné rozdíly, které nelze vyrovnat odbornou praxí a/nebo celoživotním vzděláváním, může orgán požadovat zkoušku způsobilosti nebo adaptační období k překlenutí rozdílů. Po úspěšném završení postupu získá žadatel uznání a může legálně vykonávat povolání v hostitelském státě.

Ačkoli jsou lhůty stanovené směrnicí považovány za realistické a obecně dodržované, může několik faktorů vést k prodávám. Podle čl. 51 odst. 2 směrnice musí být žádost o uznání v rámci obecného systému posouzena co nejrychleji, nejpozději do čtyř měsíců ode dne, kdy byl předložen úplný spis žadatele. Na základě analýzy vzorku čtyř vysoce mobilních profesí³¹, je tato lhůta obecně dobře dodržována. Neúplné žádosti a opožděné odborné posouzení nebo ověření dokladů členským státem, v němž byla kvalifikace získána, však někdy proces prodlužují. Zpoždění bývá způsobeno také nedostatečným personálním obsazením na vnitrostátní úrovni pro účely zpracování žádostí a komplikovaností některých žádostí, zejména v případech, kdy se zvažují vyrovnávací opatření³².

Tento postup zahrnuje značné požadavky na dokumenty a ne vždy jej lze provést elektronickými a/nebo digitálními prostředky.³³ Příloha VII směrnice obsahuje vyčerpávající seznam dokumentů, které mohou příslušné vnitrostátní orgány vyžadovat pro účely usazení. Členské státy u žádostí o uznání odborné kvalifikace obecně vyžadují základní soubor dokumentů: obvykle doklad o státní příslušnosti, kvalifikaci a odborné praxi. Požadavky nad rámec těchto dokladů, jako jsou potvrzení o bezúhonnosti, zdravotní osvědčení nebo pojištění, se u jednotlivých profesí a v jednotlivých zemích značně liší. Žadatelé musí v průměru předložit pět až deset

---

³¹ Aby bylo možné získat přesné a srovnatelné údaje od orgánů členských států, zaměřila se analýza na rentgenology, středoškolské učitele, pomocný zdravotnický personál a sociální pracovníky. Tato čtyři povolání byla vybrána z toho důvodu, že patří k nejmobilnějším povoláním, na něž se vztahuje obecný systém, a to na základě údajů v databázi regulovaných povolání a na základě jejich vzorců mobility (pokrývají velký počet členských států, nikoli pouze několik zemí).

³² Více informací o délce řízení a příčinách možných zpoždění je uvedeno v oddíle 2 pracovního dokumentu útvarů Komise.

³³ Více informací o typech dokladů požadovaných v rámci obecného systému uznávání, kromě dokladu o státní příslušnosti, dokladu o kvalifikaci a potvrzení o odborné praxi, a o různém rozsahu, v němž lze postup uznání v jednotlivých členských státech dokončit elektronickými prostředky, naleznete v oddíle 2 pracovního dokumentu útvarů Komise.

dokumentů v celkovém rozsahu přibližně deseti až dvaceti stran, v některých členských státech však může být počet vyšší. Členské státy stále častěji zavádějí digitální postupy pro předkládání dokumentů, ale rozsah elektronického zpracování se stále liší, přičemž některé země zachovávají částečně digitální systémy nebo systémy založené na listinných dokumentech³⁴. U povolání, na která se vztahuje evropský profesní průkaz, je však digitalizovaný postup dostupný ve všech členských státech.

Komplikovanost postupů uznávání v rámci obecného systému závisí na tom, do jaké míry jsou si právní úpravy povolání v jednotlivých členských státech podobné. Pokud domovský a hostitelský členský stát upravují požadavky na přístup k povolání podobným způsobem, je postup jednodušší. Pokud se předpisy výrazně liší nebo pokud domovský členský stát dané povolání nereguluje a hostitelský členský stát ano, je uznání stále možné, ale pro žadatele je obtížnější shromáždit doklady, aby prokázali svou odbornou kvalifikaci.

V rámci obecného systému končí záporným rozhodnutím o uznání malý počet postupů uznávání³⁵. Tato rozhodnutí žadatelům neumožňují vykonávat povolání podle jejich volby. K určení příčin, proč jsou rozhodnutí záporná, je zapotřebí další analýzy, zejména v případech, kdy žadatelé nepředloží doklady požadované orgánem provádějícím uznání. Záporná rozhodnutí mohou být někdy také důsledkem striktních požadavků, které omezují pružnost přijímání dokumentů. V některých případech se také mohou žadatelé, kteří jsou konfrontováni se zdoluhavými nebo těžkopádnými postupy, rozhodnout, že ve své žádosti nebudou pokračovat. V jiných případech může rozhodnutí nepředložit doklady souviset s chybějící požadovanou formální kvalifikací, zkušenostmi a/nebo čistým trestním rejstříkem žadatele.

3.2.2 Automatické uznávání na základě odborné praxe

Uznávání na základě odborné praxe se týká především řemeslných, obchodních a průmyslových profesí, u nichž na úrovni EU neexistují minimální harmonizované požadavky na odbornou přípravu. Konkrétně se tento systém uznávání vztahuje na odborné činnosti uvedené v příloze IV směrnice (např. malíři, zedníci, tesaři, vedoucí stravovacích zařízení atd.). V rámci tohoto systému může být pracovníkovi, který získal dostatečnou a ověřenou praxi v regulovaném povolání v jednom členském státě, automaticky uznána kvalifikace v jiném členském státě, aniž by musel absolvovat další hodnocení. Žadatel musí předložit doklady, například osvědčení nebo potvrzení příslušných orgánů, prokazující, že po předepsanou dobu (obvykle dva roky až šest let v závislosti na povolání, postavení v zaměstnání a úrovni

---

³⁴ S výjimkou profesí, na které se vztahuje postup pro vydání evropského profesního průkazu, se dostupnost plně elektronických postupů (kromě těch, na které se vztahuje postup pro vydání evropského profesního průkazu) liší podle členských států a profesí. Například v případě povolání pomocného zdravotnického personálu nabízejí plně elektronický postup uznání pouze čtyři členské státy (DK, FI, PT a RO), zatímco v případě sociálních pracovníků je úplný postup uznání elektronickými prostředky dostupný ve všech členských státech s výjimkou tří. Využívání dostupných elektronických postupů se také značně liší. Pro ilustraci, zatímco v případě povolání rentgenologa mohou mobilní občané úplný postup uznání elektronickými prostředky dokončit téměř ve všech členských státech, žadatelé v různých členských státech upřednostňují elektronický postup ve velmi rozdílné míře, od 10 % v Chorvatsku po více než 95 % v Irsku, Finsku, Portugalsku a Dánsku. Pracovní dokument útvarů Komise přiložený k této zprávě poskytuje k této problematice další ilustrativní údaje.

³⁵ Za období 2020–2024 činil tento podíl 7,4 %.

vzdělání) skutečně vykonával povolání v souladu s právními předpisy. Hostitelský členský stát pak musí uznat právo žadatele vykonávat stejnou nebo srovnatelnou činnost. Tento postup usnadňuje mobilitu pracovníků se zkušenostmi a zároveň zachovává záruky kvality služeb a ochrany veřejnosti.

Navzdory výhodám, které nabízí, se tento druhý systém uznávání využívá jen málo. V porovnání s obecným systémem je tento druhý systém uznávání obvykle rychlejší a řízení o uznání trvá v rozmezí necelý měsíc až tři měsíce od podání žádosti. Kromě toho je tento systém výhodný, neboť odkazuje na ověřitelnou odbornou praxi, nikoli na formální odbornou přípravu, a zahrnuje relativně málo dokumentů. Jeho využívání však zůstává nerovnoměrné, pouze menšina členských států jej využívá pravidelně a velká skupina států uvádí, že jej nevyužívá vůbec nebo jen velmi omezeně³⁶. Důvod není jednoznačný a vyžaduje další analýzu, a to i vzhledem k omezenému počtu odpovědí v rámci průzkumu na toto téma. Například různé zúčastněné strany v témže členském státě vnímají uživatelskou přívětivost a aktuálnost systému různě. Zatímco mnoho příslušných orgánů a národních odborníků považuje současný systém za praktický a posouzení odborné praxe za poměrně snadné, zejména pokud je doloženo osvědčeními z domovského členského státu, řada jiných vnímá postup a z něj vycházející seznamy činností jako zastaralé³⁷. Národní odborníci považují seznamy povolání v příloze IV a základní nomenklaturu za nejasné, s překrývajícími se nebo nepřesnými definicemi, a proto je složité určit, která povolání jsou způsobilá. Byrokratické překážky, chybějící digitální procesy a nejednotné postupy dokumentace v jednotlivých členských státech navíc podávání žádostí někdy ztěžují.

3.2.3 Automatické uznávání na základě minimálních požadavků na odbornou přípravu

Uznávání odborných kvalifikací na základě minimálních požadavků na odbornou přípravu je nejjednodušším systémem uznávání, protože příslušný orgán musí pouze ověřit pravost dokladu. Tento systém je upraven v hlavě III kapitole III směrnice a obvykle se označuje jako systém „automatického“ uznávání. Vztahuje se na profese, jako jsou lékaři, zdravotní sestry odpovědné za všeobecnou péči, zubní lékaři, veterinární lékaři, porodní asistentky, lékárníci a architekti (označované jako „odvětvová“ povolání).

Harmonizované minimální požadavky na odbornou přípravu pro odvětvová povolání zajišťují jednotný základ pro vzdělávání a odbornou přípravu v celé EU. Tyto požadavky udržují důvěru mezi členskými státy a omezují rozdíly ve vzdělávacích standardech, zaručují určitou ověřitelnou úroveň způsobilosti a přispívají k bezpečnosti pacientů a příjemců služeb. Směrnice u jednotlivých povolání stanoví konkrétní minimální požadavky na odbornou přípravu, přičemž některé požadavky lze

---

³⁶ V období 2020–2024 se pět členských států EU, které přijaly nejvíce rozhodnutí o uznání na základě odborné praxe (FR, RO, PL, PT a DE), podílelo na více než 72 % všech rozhodnutí v rámci tohoto systému. Deset členských států uvedlo, že přijalo dvacet či méně rozhodnutí o uznání na základě odborné praxe.

³⁷ Například 55 % příslušných orgánů a 50 % národních odborníků považuje přílohu IV za aktuální z hlediska současných potřeb pracovníků. Více informací o tom, jak zúčastněné strany hodnotí fungování přílohy IV, jsou k dispozici v oddíle 3.1 pracovního dokumentu útvarů Komise.

upravit prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci, aby byly i nadále v souladu s vědeckým a technickým pokrokem. Respektuje nezávislost vnitrostátních systémů vzdělávání a odborné přípravy a umožňuje členským státům překročit tyto minimální požadavky podle svých potřeb.

Zúčastněné strany fungování systému uznávání na základě minimálních požadavků na odbornou přípravu obecně hodnotí příznivěji než fungování ostatních systémů uznávání. Kvůli obecně nízkým poplatkům za podání žádosti, dodržování procesních lhůt a zvládnutelným požadavkům na dokumentaci usnadňuje tento systém uznávání profesní mobilitu účinným a nákladově efektivním způsobem. Z těchto důvodů se zúčastněné strany obecně shodují, že systém „automatického“ uznávání založený na minimálních požadavcích na odbornou přípravu je lepším řešením než obecný systém uznávání, jehož účinnost a efektivita závisí na úrovni harmonizace předpisů v členských státech. Je také lépe hodnocen než uznání na základě odborné praxe, jehož uplatňování považují některé orgány z výše uvedených důvodů za méně jednoznačné³⁸.

Vzhledem k výhodám systému „automatického“ uznávání je zřejmé, že panuje zájem rozšířit jej i na další povolání. Rozšíření automatického uznávání na povolání, která v současné době nejsou zahrnuta, by zjednodušilo a urychlilo proces uznávání, čímž by se usnadnilo uznávání odborných kvalifikací a zvýšila profesní mobilita v rámci EU. Toho lze dosáhnout různými způsoby. Kromě rozšíření seznamu povolání, u nichž byly minimální požadavky na odbornou přípravu harmonizovány prostřednictvím legislativních změn, existuje také možnost vycházet ze společných rámců odborné přípravy nebo společných závěrečných zkoušek odborné přípravy, které mohou být přijaty prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci.

Nejflexibilnější možností jsou společné rámce odborné přípravy. Mají umožnit pohyb po celé EU většímu počtu pracovníků, neboť rozšiřují automatické uznávání na základě společného souboru znalostí, dovedností a kompetencí pro výkon určitého regulovaného povolání. Společné rámce odborné přípravy zcela neharmonizují požadavky na odbornou přípravu a umožňují členským státům zachovat jak odbornou přípravu podle společného rámce odborné přípravy, tak i další odbornou přípravu vedoucí k výkonu regulovaných povolání. Podle směrnice lze společný rámec odborné přípravy stanovit u povolání, která se vyznačují značnou mírou mobility nebo mají potenciál většího přeshraničního pohybu a u nichž existuje dostatečná shoda v právní úpravě povolání a v oblasti vzdělávání a odborné přípravy v minimálním počtu členských států. Konkrétně musí dané povolání regulovat alespoň jedna třetina členských států EU a alespoň jedna třetina musí mít v současné době stanovený společný soubor znalostí, dovedností a kompetencí, na němž by se případný společný rámec odborné přípravy zakládal. Rámec musí být rovněž v souladu se stávajícími právními předpisy EU a vnitrostátními právními předpisy a musí prokázat, že přiměřeným způsobem slouží veřejnému zájmu. Automatické uznávání a společný soubor požadavků na odbornou přípravu v rámci daného společného rámce odborné přípravy by se vztahovaly pouze na národní kvalifikace, které jsou v souladu s jeho

---

³⁸ Další informace o zkušenostech příslušných orgánů se systémem automatického uznávání a jeho hodnocení viz kapitola 4 pracovního dokumentu útvarů Komise.

požadavky, a to mezi členskými státy, které se takového společného rámce odborné přípravy účastní. Přestože společné rámce odborné přípravy usnadňují postupy uznávání a vyvolávají zájem profesních organizací, které se snaží o zviditelnění na úrovni EU, dosud nebyl zřízen žádný společný rámec odborné přípravy, protože zvažovaná povolání nesplňovala zcela požadavky stanovené ve směrnici, jak je vysvětleno výše. Často to bylo způsobeno rozdílnými vnitrostátními požadavky na vzdělání a odbornou přípravu pro přístup k daným odborným činnostem. V roce 2019 byla zavedena společná závěrečná zkouška odborné přípravy pro povolání instruktora lyžování.

Probíhá úsilí o vytvoření společného rámce odborné přípravy pro fyzioterapeuty. V letech 2022 a 2023 Komise o společných rámcích odborné přípravy jednala se skupinou koordinátorů pro uznávání odborných kvalifikací, která za možná zamýšlená povolání, u nichž by mohl být stanoven společný rámec odborné přípravy, určila fyzioterapeuty a stavební inženýry. V březnu 2024 byla vytvořena podskupina pro společné rámce odborné přípravy, kterou zastřešuje expertní skupina koordinátorů pro uznávání odborných kvalifikací působící v rámci Komise. Podskupina se v současné době skládá ze zástupců členských států a odborníků v oblasti fyzioterapie jmenovaných členskými státy a její činnost je zaměřena výhradně na proveditelnost vytvoření společného rámce odborné přípravy pro povolání fyzioterapeuta. Odborná podskupina konkrétně pomáhala Komisi mapovat vzdělávání, odbornou přípravu a regulaci tohoto povolání v jednotlivých členských státech. Na základě předběžných výsledků podskupiny Komise dokončuje mapování, z něhož hodlá vycházet při přípravě aktu v přenesené pravomoci pro společný rámec odborné přípravy pro povolání fyzioterapeuta jako součást Iniciativy pro přenositelnost dovedností.

Kromě toho se Komise ve spolupráci s členskými státy snaží určit další povolání, u nichž by v budoucnu mohly být vytvořeny společné rámce odborné přípravy. Současně probíhají úvahy o tom, jak více zefektivnit a strukturovat proces výběru, stanovení priorit a hodnocení vhodných povolání, u nichž by společný rámec odborné přípravy mohl být ve střednědobém horizontu stanoven. Toto úsilí vyžaduje úzkou spolupráci s členskými státy, jakož i s příslušnými profesními organizacemi a dalšími zúčastněnými stranami.

Kromě rozšíření automatického uznávání na více povolání existuje prostor pro zefektivnění postupu automatického uznávání na základě minimálních požadavků na odbornou přípravu. Proces kontroly, zda doklady o odborné kvalifikaci předložené žadatelem odpovídají přípustným dokladům uvedeným v příloze V směrnice, by měl být v zásadě jednoduchý a rychlý. V praxi však příslušné orgány někdy věnují analýze dokumentů předložených žadateli značné množství času a úsilí. Z důkazů je zřejmé, že doba potřebná k přijetí rozhodnutí se v různých členských státech nebo dokonce v různých institucích v rámci jednoho členského státu liší.

Hlavním problémem se zdá být ověřování pravosti dokumentů. Často zahrnuje komunikaci mezi příslušnými orgány. Tento proces je sice podporován systémem pro

výměnu informací o vnitřním trhu (IMI)³⁹, ale hladký a rychlý průběh tohoto ověřování ovlivňují dostupnost zdrojů, správní struktury a postupy a doba reakce příslušných orgánů. Příslušné orgány někdy paradoxně považují technologický pokrok spíše za další riziko než za příležitost k zefektivnění a zlepšení procesů (např. pomocí nejnovějších technologií by mohlo být snazší padělat dokumenty).

Aby byl systém uznávání založený na minimálních požadavcích na odbornou přípravu skutečně automatický, bylo by nutné využívat nové a vznikající technologie, jako jsou velké jazykové modely, aby se minimalizovaly administrativní úkony. To by případně mohlo uvolnit zdroje pro podstatné úkoly související s procesem uznávání. Tato řešení by mohla zahrnovat digitální certifikáty a digitální postupy v souladu s obecnějšími iniciativami Komise v oblasti digitální politiky (viz oddíl 5 níže). Bylo by však nutné vydávat digitální certifikáty, u nichž lze snadno kontrolovat základní údaje a/nebo alternativní procesní kroky, při nichž domovské členské státy ověřují a potvrzují dokumenty a údaje jako počáteční krok pro uznání (jako v případě postupu u evropského profesního průkazu).

Ačkoli směrnice již zahrnuje možné využívání digitálních nástrojů, platná ustanovení by mohla být dále upravena, aby se plně využil potenciál digitalizace. Po změně z roku 2013 zavedl právní rámec určitou míru flexibility, neboť povolil takové nástroje, jako je evropský profesní průkaz, a větší využívání systému IMI. Tato ustanovení prokázala, že směrnice může úspěšně začlenit digitální nástroje do procesů uznávání. Elektronické postupy a platformy pro spolupráci snížily složitost správních postupů a ilustrují přidanou hodnotu začlenění technologického vývoje do operačních mechanismů směrnice⁴⁰. Přechod na digitální postupy je však v jednotlivých členských státech nerovnoměrný. Příslušné orgány v mnoha případech stále vyžadují, aby mobilní pracovníci a odborníci předkládali kopie dokumentů v listinné podobě, přestože existují možnosti elektronického předkládání, a to kvůli ověření podpisu nebo jiným bezpečnostním obavám. Vzhledem k tomu, že digitální technologie prošly značným vývojem, je jasné, že zde existuje výborná příležitost lépe využívat zcela elektronických a interoperabilních postupů uznávání, které jsou rychlejší, konzistentnější, bezpečnější a přístupnější jak pro občany, tak pro příslušné orgány.

4. Pro fungování regulačního rámce jsou zásadní vzájemná důvěra a správní spolupráce.

Vzájemná důvěra mezi správními orgány členských států má zásadní význam pro zajištění řádného fungování regulačního rámce stanoveného směrnicí. Udržení vysoké úrovně důvěry vyžaduje transparentní, soudržná a přiměřená pravidla upravující regulaci a uznávání odborných kvalifikací v členských státech. Zásadní význam má také včasné oznamování ze strany členských států, které zajistí

---

³⁹ Systém pro výměnu informací o vnitřním trhu je zabezpečená, vícejazyčná online databáze, která usnadňuje výměnu informací mezi orgány veřejné správy zapojenými do praktického provádění práva EU.

⁴⁰ Jednou z nejzřetelnějších výhod postupu u evropského profesního průkazu je krátká doba zpracování. Na základě průzkumu mezi příslušnými orgány více než 60 % členských států dokončí řízení o uznání do jednoho měsíce, zatímco zbývající státy uvádějí lhůty v délce jednoho až dvou měsíců. Žádný členský stát neuvedl dobu trvání delší než dva měsíce.

transparentnost a usnadní dohled a prosazování pravidel (4.1), a účinné využívání výstražného mechanismu zavedeného pro účely sdílení zásadních informací o pracovnících, kteří mohou představovat riziko (4.2). Udržení důvěry v regulační rámec pak vyžaduje jeho pravidelnou aktualizaci, aby se zajistilo, že bude zohledňovat nejnovější vědecký a technický vývoj (4.3).

4.1 Oznamování

Směrnice o uznávání odborných kvalifikací zahrnuje řadu oznamovacích povinností členských států, které mají zajistit transparentnost a účinnou koordinaci procesu uznávání. Členské státy musí například informovat Komisi o všech povoláních, k nimž regulují přístup, spolu s požadavky na kvalifikace a příslušnými orgány odpovědnými za uznávání, a to v databázi regulovaných povolání. Podle směrnice musí členské státy Komisi rovněž oznamovat právní a správní předpisy, které přijmou a které mají dopad na vnitrostátní doklady o kvalifikaci, jež podléhají automatickému uznávání podle směrnice na základě harmonizovaných minimálních požadavků EU na odbornou přípravu. Mělo by být tudíž oznamováno také zavedení jakékoli nové odborné přípravy, která vede k vydání vnitrostátního dokladu o kvalifikaci, na něž se vztahuje příloha V směrnice, jakož i jakékoli změny v dokladech o kvalifikaci / souvisejícím vzdělávání / certifikačních orgánech, které jsou již zahrnuty v příloze V směrnice. Tato oznámení musí být předávána prostřednictvím systému IMI. Komise poté aktualizuje přílohu V prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci. Členské státy musí Komisi rovněž hlásit počet jednotlivých rozhodnutí o uznání přijatých na vnitrostátní úrovni, což umožňuje zajistit transparentnost profesní mobility mezi členskými státy a míry uznání podle profesí a zemí. Prostřednictvím těchto oznamovacích povinností směrnice zajišťuje transparentnost, dohled a spolupráci, a proto mohou být informace o kvalifikacích a právní úpravě profesí v celé EU nadále konzistentní, aktuální a důvěryhodné.

Zatímco 90 % dotazovaných příslušných orgánů hodnotí systém oznamování v rámci systému IMI jako účinný, některé z nich označují tento proces za obtížný a časově náročný. Průzkumy provedené pro účely této zprávy ukázaly vysokou úroveň znalostí příslušných orgánů, pokud jde o proces oznamování⁴¹. Příslušné orgány jej obecně uznávají jako důležitý nástroj transparentnosti, spolupráce a soudržnosti právní úpravy v celé EU. Několik orgánů však tento proces také popisuje jako administrativně náročný a zdlouhavý, zejména pokud časté aktualizace nebo složité vnitrostátní reformy vyžadují několik oznámení. Některé vyjadřují obavy ohledně omezených pokynů a rozdílných výkladů toho, jaké informace musí být oznamovány, což může vést k nesouladu napříč zeměmi. Jiné upozorňují na technické potíže s elektronickým podáváním a na potřebu lepší koordinace mezi ministerstvy a profesními subjekty v rámci jejich členského státu.

---

⁴¹ Více než 90 % respondentů potvrzuje, že znají postup oznamování prostřednictvím systému IMI, a stejné procento hodnotí systém oznamování jako účinný. Více informací o názorech zúčastněných stran na podávání a ověřování oznámení je uvedeno v oddíle 4.4 pracovního dokumentu útvarů Komise.

4.2 Výstražný mechanismus

Od roku 2016 směrnice stanoví výstražný mechanismus zaměřený na pracovníky, jejichž výkon odborné činnosti na území členského státu byl vnitrostátními orgány nebo soudy omezen nebo zakázán. Hlavním účelem je umožnit rychlou komunikaci mezi příslušnými orgány v případě, kdy právo pracovníka vykonávat povolání bylo omezeno, pozastaveno nebo trvale odňato z důvodu disciplinárních nebo trestních postihů, zejména v odvětvích, která přímo ovlivňují veřejnou bezpečnost, jako je zdravotnictví nebo vzdělávání nezletilých. Členské státy jsou rovněž povinny zasílat upozornění v případech, kdy pracovníci v procesu uznávání kvalifikací používají padělané diplomy. **Vzhledem k rozdělení pravomocí mezi EU a členské státy hrají státy při zavádění a provozování systému výstražného mechanismu na vnitrostátní úrovni zásadní roli.** Směrnice vyžaduje, aby si členské státy vyměňovaly informace o všech rozhodnutích přijatých za účelem omezit nebo zakázat, a to i dočasně, výkon odborné činnosti dané osoby. Členské státy však mají i nadále pravomoc vymezit důvody, které je k tomu vedou. Důvody se tak mohou v různých oblastech napříč EU značně lišit. Členské státy jsou tedy i nadále odpovědné za provádění výstražného mechanismu na vnitrostátní úrovni a za následné kroky v souvislosti s obdrženými upozorněními. Jejich příslušné orgány musí určit relevantní případy a vydávat upozornění prostřednictvím systému IMI ve stanovených lhůtách (obvykle tři dny). Členské státy rovněž odpovídají za to, že upozornění budou přesná, včasná a omezená na nezbytně nutnou míru podle pravidel ochrany osobních údajů. Po obdržení upozornění je povinností orgánů přijímajících členských států informace přezkoumat, posoudit jejich relevantnost pro svou jurisdikci a přijmout vhodná opatření podle svých vnitrostátních právních předpisů. Komise sice provozuje nástroj IT (systém IMI), ale při výměně informací nehraje žádnou roli odesílatele, příjemce ani správce. Jejím úkolem je sledovat celkové fungování systému, zajišťovat jeho jednotné uplatňování ve všech členských státech a poskytovat technické a procesní pokyny prostřednictvím rámce IMI.

Výstražný mechanismus by neměl být vnímán izolovaně. Nenahrazuje žádné vnitrostátní rejstříky, které mohou mít členské státy k dispozici pro evidenci pracovníků, jimž byl výkon povolání pozastaven, zakázán nebo omezen. Doplňuje další ustanovení obsažená ve směrnici, která vnitrostátním orgánům umožňují zabezpečit zájmy spotřebitelů a pacientů tím, že ověřují neexistenci dočasného nebo trvalého pozastavení výkonu povolání nebo neexistenci odsouzení za trestný čin.

Značné rozdíly v počtu zaslaných upozornění mezi členskými státy však vyžadují větší pozornost. Rozdíly v počtu upozornění samozřejmě do jisté míry souvisejí s velikostí členského státu a počtem registrovaných pracovníků. Zdá se však, že přinejmenším stejný význam mají i další faktory, včetně rozdílů ve správních postupech a právních rámcích (např. existence a uplatňování opatření k pozastavení a jejich důvody) a dostupnost zdrojů pro monitorování a prosazování právní úpravy profesí. Rostoucí počet upozornění z administrativních důvodů⁴² upozorňuje na potřebu větší harmonizace v celé EU a dalšího zlepšení provádění výstražného mechanismu, aby byla zajištěna konzistentnost a účinnost v celé EU.

---

⁴² Viz oddíl 8.1 doprovodného pracovního dokumentu útvarů Komise.

Komise přijímá opatření k řešení otázek vznesených členskými státy v souvislosti s prováděním výstražného mechanismu. Před rokem 2020 bylo zahájeno několik řízení o nesplnění povinnosti týkajících se vytváření právních rámců pro výstražný mechanismus v členských státech. Členské státy proto zavedly opatření nezbytná k zajištění souladu se směrnicí. Komise rovněž zavedla možnost, aby odesílající orgány rozlišovaly mezi upozorněními vyvolanými „závažnými důvody týkajícími se výkonu povolání“ a „jinými důvody“. Upozornění z „jiných důvodů“ zahrnuje například případy, kdy je pracovníkovi pozastaven výkon povolání z důvodu nesplnění administrativních požadavků. Zúčastněné strany toto opatření sice ocenily, některé však požadovaly další upřesnění, což umocnilo doporučení k této otázce uvedené ve zprávě Evropského účetního dvora o auditu z roku 2024. V reakci na to Komise připravuje dokument s pokyny a praktická školení pro příslušné orgány s cílem objasnit kategorizaci upozornění a řešit další praktické otázky týkající se upozornění, které vznesly členské státy.

4.3 Aktualizace systému automatického rozpoznávání na základě minimálních požadavků na odbornou přípravu

Pro zachování dynamického a účinného systému uznávání odborných kvalifikací v EU má zásadní význam pravidelná aktualizace minimálních požadavků směrnice na odbornou přípravu u povolání způsobilých k automatickému uznávání. Od roku 2013 má Komise pravomoc aktualizovat tyto požadavky prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci, aby kvalifikace, na které se vztahuje automatické uznávání, byly i nadále v souladu s obecně uznávaným vědeckým a technickým vývojem v celé EU. Tento proces má zásadní význam pro zachování vzájemné důvěry mezi členskými státy a pro ochranu veřejného zdraví, bezpečnosti pacientů a kvality služeb a zároveň zajišťuje, aby automatické uznávání nadále odráželo současnou profesní realitu, a nikoli zastaralé standardy.

Proces aktualizace minimálních požadavků na odbornou přípravu je koncipován tak, aby zohlednil způsob, jakým právní rámce a učební osnovy v EU zohledňují vědecký a technický pokrok. Směrnice respektuje nezávislost vnitrostátních systémů vzdělávání a odborné přípravy a rozmanitost přístupů k odborné přípravě v EU. Jejím cílem je spíše zohledňovat změny v právních předpisech členských států a přizpůsobovat se jim než prosazovat, aby se ony přizpůsobovaly. Proto stanoví minimální požadavky na odbornou přípravu nezbytné pro přeshraniční automatické uznávání, přičemž členským státům umožňuje tyto požadavky překročit nebo rozšířit pro účely vzdělávání a odborné přípravy poskytované na jejich území podle jejich specifických potřeb a vzdělávacím kontextu. Proces aktualizace zahrnuje technická a vědecká posouzení, jež bývají podpořena studii, odbornými konzultacemi a příspěvky zúčastněných stran, jako jsou profesní sdružení, vzdělávací instituce a odborníci z členských států prostřednictvím skupiny koordinátorů pro uznávání odborných kvalifikací.

Diskuse o aktualizacích minimálních požadavků na odbornou přípravu bývají složité a odborné povahy. Je třeba neustále hledat rovnováhu mezi usnadněním mobility stanovením společného standardu na dosažitelné úrovni a zajištěním toho, aby minimální požadavky na odbornou přípravu uvedené ve směrnici odrážely

současné obecně uznávané postupy a technologický pokrok v členských státech. Vědecký pokrok musí být rovněž vyvážen právní stabilitou, aby nedocházelo k častým nebo rušivým změnám, které by komplikovaly provádění.

Akty v přenesené pravomoci za účelem aktualizace minimálních požadavků na odbornou přípravu na základě vědeckého a technického pokroku byly dosud přijaty u povolání zdravotní sestry odpovědné za všeobecnou péči, zubního lékaře, farmaceuta a veterinárního lékaře. Komise rovněž zadala vypracování studie o povolání porodních asistentek. Komise posoudí závěry studie a na jejich základě mohou být aktualizovány také minimální požadavky na odbornou přípravu porodních asistentek.

Pravidelné aktualizace seznamu dokladů o odborné kvalifikaci, na které se vztahuje automatické uznávání na základě minimálních požadavků na odbornou přípravu, jsou navíc nezbytné pro zachování vzájemné důvěry v systém. Tyto aktualizace se rovněž provádějí prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci a každá změna seznamu je dána oznámením členského státu v systému IMI. Členské státy jsou totiž podle směrnice povinny oznamovat Komisi veškeré změny svých vnitrostátních právních a správních předpisů a výkonných ustanovení, které mají dopad na doklady o kvalifikacích, na něž se vztahuje automatické uznávání, a jejich včasná spolupráce je pro účinné fungování systému zásadní.

Názory na to, zda by měly být rozšířeny přenesené pravomoci Komise aktualizovat minimální požadavky na odbornou přípravu podle směrnice, se liší. Podle některých zúčastněných stran by stávající možnost aktualizovat směrnici prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci měla být rozšířena na více prvků systému automatického uznávání, aby byl ještě pružnější a lépe reagoval na měnící se okolnosti. Více informací o této problematice je uvedeno v pracovním dokumentu útvarů Komise, který je přiložen k této zprávě. Uvádí příklady hlavních prvků (např. délky základní lékařské odborné přípravy) a technických prvků (např. obecných názvů lékařských specializací), na které se nevztahují přenesené pravomoci Komise. Na otázku ohledně možného rozšíření přenesených pravomocí Komise zúčastněné strany doporučují zaměřit se pouze na technické aktualizace prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci a zároveň zachovat stabilitu základního obsahu. Většina konzultovaných osob se vyslovila proti využívání přenesené pravomoci ke změně podstatných prvků (jako je minimální délka základní lékařské odborné přípravy) prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci⁴³.

Samostatnou otázkou je, zda by současný proces založený na aktech v přenesené pravomoci mohl být automatizován. Automatizace části procesu aktualizace minimálních požadavků na odbornou přípravu není bez rizika. Právní rámec by v zásadě mohl být změněn tak, aby nové doklady o kvalifikaci, na které se vztahuje automatické uznávání, názvy institucí vydávajících tyto doklady, referenční

---

⁴³ Zúčastněné strany, které podporují aktualizaci minimálních požadavků na odbornou přípravu prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci, uvádějí jako argumenty flexibilitu a včasnost, zatímco skeptičtější strany zdůrazňují stabilitu norem a kontroly ze strany členských států. Více informací o názorech zúčastněných stran na využívání aktů v přenesené pravomoci k aktualizaci minimálních požadavků na odbornou přípravu je uvedeno v oddíle 4.3 pracovního dokumentu útvarů Komise.

data atd. mohly být automaticky přidávány nebo upravovány příslušnými orgány v členských státech, aniž by bylo nutné zpracovávat oznámení prostřednictvím systému IMI, konzultovat s ostatními členskými státy a připravovat rozhodnutí Komise v přenesené pravomoci. Ačkoli by takový hypotetický proces byl rychlejší, současný systém eliminuje mnoho rizik a chyb. Současný způsob aktualizace minimálních požadavků na odbornou přípravu sice vyžaduje značné prostředky, ale zakomponovaná ověření a kontroly a zapojení všech členských států mají obecně pozitivní vliv na vzájemnou důvěru a oporu v systému automatického uznávání. Proto by se úsilí mohlo zaměřit spíše na zlepšení účinnosti stávajících interních procesů než na jejich úplné nahrazení.

5. Digitalizace

Zjištění uvedená v této zprávě poukazují na několik procesních problémů, které ovlivňují účinnost a uživatelskou přívětivost uznávání odborných kvalifikací. Tato zjištění se odráží ve zpětné vazbě od zúčastněných stran, kde fyzické osoby, pracovníci, podniky a centra pomoci shodně uvádějí složité a zdlouhavé postupy, požadavky v listinné podobě v některých členských státech a velké rozdíly v online procesech podávání žádostí.

Zavedení evropského profesního průkazu představovalo krok směrem k digitalizaci, neboť byl na úrovni EU vytvořen elektronický postup pro podávání žádostí⁴⁴. Hlavní výhodou pro žadatele je, že tento postup nabízí zjednodušené, rychlejší⁴⁵ a transparentnější elektronický postup pro uznání jejich odborné kvalifikace v jiné zemi EU. Podle konzultací provedených v souvislosti s touto zprávou příslušné orgány oceňují, že tento postup snižuje administrativní duplicitu, zvyšuje transparentnost a celkově činí proces uživatelsky přívětivějším, zejména pro žadatele, kteří se opakovaně pohybují přes hranice. Posiluje také správní spolupráci prostřednictvím systému IMI, což podporuje účinnější komunikaci mezi orgány při ověřování kvalifikace nebo postavení v zaměstnání.

Evropský profesní průkaz má však svá omezení, která lze překonat pomocí současných digitálních technologií. Některé příslušné orgány uvádějí, že provádění evropského profesního průkazu může být složité a náročné a že procesní kroky ne vždy šetří čas ve srovnání se standardním systémem uznávání založeným na minimálních požadavcích na odbornou přípravu nebo obecným systémem. Bezproblémovému fungování brání také technické problémy a problémy s interoperabilitou (související s nerovnoměrnou úrovní digitalizace v jednotlivých členských státech). Další nevýhodou je nízká informovanost pracovníků i orgánů, což vede k jeho omezenému využívání i přes jeho potenciální přínosy. Vzhledem k tomu, že tento postup neautomatizuje ani nezjednodušuje procesy potvrzování pravosti

---

⁴⁴ Evropský profesní průkaz byl původně zaveden v roce 2016 pro pět konkrétních regulovaných profesí s možností rozšíření na další profese v budoucnu.

⁴⁵ U obou profesí, na něž se vztahuje evropský profesní průkaz, zkoumaných v pracovním dokumentu útvarů Komise většina členských států uvedla, že postup uznávání bývá ukončen do jednoho měsíce (viz oddíl 6.1).

nebo klasifikace dokumentů, zůstává tato činnost jedním z časově náročnějších úkolů, které musí mnoho příslušných orgánů provádět ručně.

Klíčovou roli ve fungování směrnice hraje systém IMI, který byl spuštěn v roce 2008. Usnadňuje online výměnu informací a oznámení mezi příslušnými orgány a Komisí. Coby podpůrná platforma sama o sobě nezaručuje včasnou reakci, protože stále závisí na administrativních vstupech příslušných vnitrostátních orgánů. Procesy systému IMI jsou v celé EU zefektivněny a harmonizovány. Umožňují sice předkládat digitální dokumenty, ale zatím nezahrnují procesy automatizovaného ověřování, které již mohou být v některých zemích k dispozici z důvodu nedávného technického vývoje. Ačkoli mnoho členských států začalo souběžně nabízet alternativní vnitrostátní způsoby podávání žádostí digitální cestou, ze zpětné vazby vyplývá, že procesy jsou stále nejednotné a několik členských států se nadále spoléhá na dokumenty v listinné podobě a byrokratické postupy.

Na základě zkušeností s evropským profesním průkazem a systémem IMI by jednodušší digitální přístup mohl pomoci posílit záruky a vzájemnou důvěru, na nichž je směrnice založena, a zároveň zlepšit účinnost, transparentnost a uživatelskou zkušenost. Zúčastněné strany zdůraznily, že současný právní rámec je sice dostatečně pružný pro postupná zlepšení, ale chybí mu přehlednost a ambice potřebné k plnému využití potenciálu digitalizace a zjednodušení, přičemž v několika případech zazněla výzva k většímu uznávání digitálních certifikátů, lepší interoperabilitě mezi systémy, centralizované elektronické platformě a rychlejšímu vyřizování. Z pohledu žadatele by plně elektronické a interoperabilní digitální postupy uznávání mohly zjednodušit a urychlit postupy uznávání a zajistit jejich větší předvídatelnost. Pro příslušné orgány by digitalizace mohla zvýšit efektivitu, konzistentnost a spolehlivost údajů. Tyto nástroje by zachovaly odpovědnost příslušných orgánů za přijímání konečných rozhodnutí a zároveň by podpořily přesnost a účinnost. Účinná digitalizace by však závisela na dostupnosti komplexních a aktuálních informací o regulovaných povoláních a příslušných orgánech, což znamená, že je třeba řešit otázky související s konzistentností informací popsané výše v bodě 3.1.

6. Závěry

Právní rámec upravující uznávání odborných kvalifikací v EU funguje celkově dobře. Poskytuje jasný právní základ pro mobilitu, zejména ve vysoce regulovaných a mobilních odvětvích, jako je zdravotnictví, strojírenství, architektura a vzdělávání. Stanovením společných pravidel směrnice snížila nejistotu pracovníků, kteří mají zájem pracovat v jiném členském státě, a nabídla orgánům hostitelských států strukturovaný proces uznávání, což zúčastněné strany všeobecně uznaly. V letech 2020 až 2024 bylo přijato přibližně 185 000 rozhodnutí za účelem usazení. Počet kladných rozhodnutí, kterých bylo více než 140 000 a která se týkají zásadních odvětví, jako je zdravotnictví a vzdělávání, dokazuje, že směrnice zásadním způsobem podporuje profesní mobilitu na jednotném trhu.

Je nanejvýš důležité udržet důvěru v systém. Pro zachování této důvěry je nezbytné důsledné prosazování, neustálé aktualizace zohledňující nejnovější vědecký

vývoj a vývoj v oblasti vzdělávání, pravidelná odborná příprava, poradenství, sdílení zkušeností a intenzivní správní spolupráce. Jedná se o společnou odpovědnost Komise a příslušných orgánů členských států. Zachování této důvěry také zásadním způsobem závisí na efektivním využívání výstražného mechanismu ke sdílení kriticky důležitých informací o pracovnících, jež mohou představovat riziko pro bezpečnost pacientů a nezletilých osob.

Prokázalo se, že směrnice je pružná a reaguje na nový vývoj v oblasti vědy a vzdělávání v členských státech. Přenesení pravomoci zakotvená v regulačním rámci umožnila aktualizovat minimální požadavky na odbornou přípravu a seznamy profesních označení, aniž by bylo nutné provést úplné legislativní revize. Pokud by jejich používání bylo rozšířeno, bylo by možné rychleji provádět aktualizace. Muselo by však být vyváжено úsilím o další zjednodušení, legislativní dohled a zapojení zúčastněných stran, aby byla zachována legitimita a přijetí.

I přes existenci právního rámce se profesní mobilita na jednotném trhu stále potýká s překážkami. Některé z nich jsou způsobeny rozdíly ve vnitrostátních regulačních rámcích a nelze je vyřešit pouze regulačními opatřeními na úrovni EU. Za určitých podmínek by však rozšíření automatického uznávání na další profese prostřednictvím společných rámců odborné přípravy mohlo představovat schůdnou cestu kupředu. Práce v této oblasti v současné době probíhají. Kromě toho stále existuje prostor pro zlepšení poskytování konzistentních a spolehlivých informací žadatelům a pro zjednodušení a zefektivnění postupů uznávání formou cílených intervencí. Zkušenosti pracovníků naznačují, že uznávání může být v důsledku zdoluhavých postupů, nerovnoměrné digitalizace a náročných požadavků na dokumentaci stále složitým a časově náročným procesem.

Využití potenciálu digitalizace by mohlo urychlit a zjednodušit procesy uznávání. Využíváním digitálních nástrojů lze zefektivnit postupy, snížit administrativní zátěž a zajistit bezproblémový přístup jak pro žadatele, tak pro příslušné orgány. Zcela elektronické a interoperabilní postupy, včetně používání digitálních certifikátů, které jsou bezpečné a strojově čitelné, by mohly umožnit okamžité ověření kvalifikace a výrazně zkrátit dobu vyřizování v rámci různých systémů uznávání kvalifikací jak pro žadatele, tak pro příslušné orgány. Taková modernizace, zjednodušení a lepší provádění by nejen odstranily stávající neefektivitu, ale také připravily půdu pro integrovanější a pružnější systém uznávání odborných kvalifikací v EU. Má to klíčový význam pro to, aby se mobilním pracovníkům dařilo a mohli využívat výhod jednotných trhů, aby podniky měly přístup k talentům, které potřebují, aby se šířily inovace a zvýšila se produktivita.